Lejre Kommune

**Vedtaget i Social, Sundhed & Ældre den 2. november 2026**

# Kvalitetsstandard for Servicelovens § 101 og § 101 a (Stofbehandling)

## 1. Lovgrundlag

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde social behandling til borgere med stofmisbrug efter serviceloven § 101. Eller tilbyde anonym ambulant behandling af stofmisbrug, efter serviceloven § 101 a, til personer, der har et behandlingskrævende stofmisbrug, men ikke har andre sociale problemer.

## 2. Formål

Formålet med stofbehandlingen er, at du enten bliver stabiliseret, får reduceret dit stofindtag, eller bliver helt stof fri, og derved opnår en bedre livskvalitet. Stofbehandlingen kan også være for at forebygge, at du får tilbagefald.
Det er stofbehandlingens mål at:

- Forbedre dine sociale og personlige funktioner og udviklingsmuligheder.
- Forbedre dine muligheder for livsudfoldelse gennem behandling, rådgivning og vejledning.
- Forebygge negative følgevirkninger af fysisk, psykisk og social karakter, som følge af dit misbrug
- Inddrage din familie og nære relationer i den sociale behandling i det omfang det er nødvendigt, muligt og relevant.
- Tilbyde dig behandling på det mindst indgribende niveau og der tilstræbes behandling ud fra nærhedsprincippet, hvilket vil sige, at det foregår i eller tæt på vante rammer, med henblik på at opretholde en så normal hverdag som mulig.

Stoffer kan f.eks. omfatte (men ikke afgrænset til):

- Centralstimulantia (amfetamin/speed, kokain, ecstasy, crack, metamfetamin)
- Opioider (heroin, morfin, smertestillende medicin)
- Hallucinogener (LSD, svampe) cannabis (hash, pot skunk)
- Benzodiazepiner (beroligende, angstdæmpende medicin, sovemedicin)

Benævnes herefter samlet under betegnelsen "stoffer"

## 3. Målgruppe

Stofbehandling er for dig, som har et forbrug af stoffer, der har en skadelig effekt på dig selv, dit daglige liv og din omgangskreds. Det kan være, hvis dit forbrug har en negativ effekt på f.eks. dit sociale liv, dit arbejde eller din uddannelse, samt dit fysiske og psykiske helbred. Du er også i målgruppen, hvis du er gravid eller har en dobbeltdiagnose.

Hvis du er over 18 år med et forbrug af stoffer, uanset forbrugets varighed, omfang eller karakter, er du i målgruppen for behandling. Hvis du ikke har andre sociale problemer, hvortil der ydes hjælp

efter servicelovens afsnit 5, kan du tilbydes anonym, ambulant behandling for dit forbrug af rusmidler efter servicelovens § 101 a. Anonym behandling er et tidsafgrænset behandlingsforløb af kortere varighed og omfatter ikke medicinsk behandling.

Hvis du både har en psykiatrisk lidelse (som du er i forløb i psykiatrien med) og samtidigt et skadeligt forbrug af stoffer, kan du få tilbudt en koordinerende indsatsplan med Lejre Kommune og Behandlingspsykiatrien i Region Sjælland.

Hvis du er gravid og anvender stoffer under graviditeten eller op til, opfordres og støttes du til at kontakte egen læge med henblik på at blive henvist til Familieambulatoriet i Næstved. Dette gælder også hvis du er partner til en person med et forbrug af stoffer. Hvis du er gravid og modtager døgnbehandling for dit stofindtag, skal kommunen tilbyde dig at indgå en kontrakt om behandling med mulighed for tilbageholdelse. Tilbageholdelse kan ske, hvis

- Der er en risiko for, at dine chancer for at stoppe misbruget og få en betydelig bedring som gravid forringes væsentligt
- Du som gravid udgør en nærliggende og væsentlig fare for dig selv eller andre
- Du som gravid udgør en nærliggende fare for at skade fosteret

Kontrakten er gældende frem til barnet er født.

Hvis du er under 18 år med et forbrug af stoffer, skal du kontakte Børn- og Ungerådgivningen i Lejre Kommune på telefon 4646 4646 eller en SSP-medarbejder (se kontaktinfo her).

I så fald tilbydes du som udgangspunkt 1-2 rådgivende samtaler ved SSP-medarbejder. Rådgivningen kan fungere som nænsom brobygning til eventuel videre behandling. Hvis der er brug for yderligere samtaler eller et behandlingsforløb, skal dine forældre give samtykke til det.

## 4. Indhold - hvad kan du få bevilget

Alt efter hvordan din situation er og omfanget af dit behandlingsbehov, er der forskellige muligheder for behandling. Behandlingen kan for nogen være anonym, mens andre har brug for enten ambulant-, dag- eller døgnbehandling.

*Anonym stofbehandling*
Hvis du ikke har andre sociale udfordringer, kan du tilbydes anonym behandling for dit forbrug af rusmidler. Du kan henvende dig anonymt til Center for Alkohol og Stofbehandling (CAS) i Roskilde telefonisk, og de vurderer så, om du er i målgruppen for anonym stofbehandling.

Henvendelsen skal ske telefonisk, og der aftales forløbet med henblik på at afdække dit behandlingsbehov.

Henvendelse til CAS på telefon: 4631 7141

*Ambulant-, dag eller døgnbehandling*
Hvis du har behov for ambulant-, dag eller døgnbehandling skal du sammen med en medarbejder fra Rådgivningshuset Fokus udfylde et udredningsskema, og vi vil herefter foretage en faglig vurdering af dit behandlingsbehov og din situation.
Når dit behandlingsbehov er klarlagt, koordinerer vi indsatsen sammen med det mest relevante behandlingstilbud.
Din behandling tilrettelægges på baggrund af en helhedsorienteret og individuel vurdering af dine ressourcer, behov og ønsker ud fra et princip om altid at tilbyde den mindst indgribende indsats. Det betyder, at behandlingen i de fleste tilfælde vil være ambulant- eller dagbehandling, og døgnbehandling vil kun i meget få tilfælde være det første tilbud til dig, der anmoder om stofbehandling.

Ved ambulant behandling tilbydes du ambulant rådgivning og behandling. Behandlingen kan omfatte information, støtte og rådgivningsforløb og strukturerede samtalebaseret behandling. Ambulant behandling tilbydes med en intensitet på to til otte samtaler pr. måned til voksne over 18 år.
Behandlingsmetoder kan f.eks. omfatte:
Individuelle eller gruppebaserede samtaler
Motiverende samtale
Kognitive behandlingsformer
Psykoedukation
Tilbagefaldsforebyggelse
Sundhedsfaglig forebyggelse og behandling
Substitutionsbehandling
Metoder i behandlingen kan dog variere på behandlingsstederne.

Du kan henvende dig både mundtligt, telefonisk eller skriftligt, når du ønsker stofbehandling.

Rådgivningshuset Fokus
Horseager 15A
4330 Hvalsø
Tlf. 4646 4646
Center e-mail: sikkerjobcenter@lejre.dk

I særlige tilfælde kan du tilbydes døgnbehandling.

Kriterierne for visitation til døgnbehandling er:

- At du grundet dit forbrug er i en livs- eller helbredstruende situation.
- At du uden resultat har forsøgt behandling i ambulant regi.
- At du ikke kan anvende ambulant behandling
- At dine belastninger og tyngden af dit forbrug taler for døgnbehandling

På baggrund af en systematisk og grundig udredning af dine ressourcer og udfordringer, foretages i din ansøgning en vurdering af om det enkelte døgnbehandlingstilbud kvalificeret vil kunne varetage behandlingen.

*Egenbetaling*
Stofbehandling efter servicelovens § 101 er gratis, men du kan komme til at skulle afholde udgiften til transport til og fra behandling samt udgifter til specielle aktiviteter i behandlingsforløbet, f.eks. sportstøj.

Hvis du som led i behandlingen får bevilget midlertidigt ophold i en boform efter servicelovens § 107, stk. 2, nr. 2, kan der være egenbetaling for kost og logi. Beregning af egenbetaling følger reglerne om egenbetaling for midlertidige botilbud efter § 107 og bekendtgørelse om egenbetaling for botilbud efter kapitel 20.

Bevilges du et døgnophold vil du blive bedt om at udfylde et skema med dine indtægter og udgifter, med henblik på at vi skal beregne beløbet på din egenbetaling for logi. Beregning af egenbetaling i døgnbehandling følger reglerne om egenbetaling på midlertidige botilbud (SEL § 107).

*Er du under 25 år?*
Hvis du er under 25 år, tilbydes du deltagelse i behandlingsforløbet MOVE.
MOVE er en metode til unge mellem 15 og 25 år i ambulant individuel rusmiddelbehandling. MOVE er et struktureret ambulant samtaleforløb, der efter en udredningssamtale indeholder primærbehandling bestående af 12 personlige samtaler, efterfulgt af et opfølgningsforløb på seks måneder. Samtaleteknisk består metoden af kognitiv adfærdsterapi og den motiverende samtale, som kombineres med udredning med UngMap, trivsels- og effektmonitorering, gavekort for fremmøde, kontrakt, statusbreve og SMS-påmindelser.

*Har du et stofmisbrug og samtidigt alkoholmisbrug?*
Hvis du har et stofmisbrug og samtidigt et alkoholmisbrug, vil indsatsen blive koordineret og foregå samtidig.

*Er du pårørende?*
Så kan du tilbydes råd og vejledning i forhold til at støtte den misbrugende bedst muligt i det igangværende behandlingsforløb og samtidig sikre din egen trivsel.

*Behandlingsgaranti*
Når du har behov for stofbehandling, har du et retskrav på at få iværksat social behandling senest 14 dage efter, at du har henvendt dig til kommunen eller et behandlingstilbud med anmodning om behandling.

Hvis du benytter frit valg og vælger et andet godkendt behandlingstilbud end det, kommunen visiterer til, har du ikke krav på, at behandlingen iværksættes inden for 14 dage.

*Ret til lægesamtale*
Når du henvender dig for at søge behandling, skal du oplyses om din ret til at få en vederlagsfri lægesamtale efter sundhedslovens § 142. Hvis du ønsker det, skal lægesamtalen finde sted inden for behandlingsgarantiens 14 dage og senest inden, at stofbehandlingen iværksættes.

*Skærpet opmærksomhed på børn i familier med rusmidler*
Kommunalt ansatte er omfattet af reglerne i Barnets Lov om skærpet underretningspligt om børn. Konkret betyder dette, at ansatte har pligt til at underrette Børn- og ungerådgivningen uanset samtykke, hvis du har et forbrug af stoffer og er vordende forælder eller har børn under

18 år, og der er grund til at antage, at barnet kan have behov for særlig støtte. Dette sker for at sikre, at barnet får hjælp, hvis der er behov for dette.

*Behandlingsplan*
Ved den sociale behandlings start er det lovbestemt (Serviceloven § 101 stk. 8), at der udarbejdes en behandlingsplan. Behandlingsplanen er et aktivt og dynamisk redskab mellem dig og behandler og anvendes til planlægning, styring og justering samt systematisk opfølgning på mål og indsatser i behandlingsforløbet. Det er dig og behandleren, der i samarbejde opstiller mål for behandlingsforløbet.

Behandlingsplanen indeholder blandt andet beskrivelse af behandlingsbehov, mål og metoder og forventet varighed af behandlingen. Behandlingsplanen udarbejdes på behandlingsstedet, ligesom der følges op på den der.

*Koordinering af kommunal handleplan og behandlingsplan*
Er du over 18 år og i stofbehandling, skal vi tilbyde dig en kommunal handleplan efter servicelovens § 141, særligt hvis du har alvorlige sociale problemer eller betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Handleplanen skal sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats. Du har ret til at sige nej til tilbuddet om en kommunal handleplan.

*Mindsteindgrebsprincippet*

Stofbehandling tager udgangspunkt i "mindsteindgrebsprincippet" og recovery-tanken.

Mindsteindgrebsprincippet betyder, at den mindst indgribende løsning altid skal have første prioritet.

Recovery skal forstås som en proces frem mod dét den enkelte definerer som et godt liv. Det handler om at understøtte, at du kan skabe dig et meningsfuldt og tilfredsstillende liv ud fra, hvad du selv definerer som et godt liv.

Det vil derfor også som udgangspunkt være ambulant behandling, du vil blive tilbudt, så du stadig har mulighed for at opretholde den daglige kontakt med din familie og dit øvrige netværk og mulighed for at passe et arbejde. Det vil dog altid være en konkret og individuel vurdering.

## 5. Hvad kan du ikke få

Du kan ikke blive psykiatrisk udredt eller modtage psykiatrisk behandling i stofbehandlingen.

Det påhviler Region Sjælland at sikre relevant psykiatrisk udredning og behandling, hvis de vurderer, at der er behov.

Lægesamtale og lægelig stofmisbrugsbehandling (substitutionsbehandling mv.) reguleres efter sundhedslovens § 142. Det betyder, at din ret til vederlagsfri lægesamtale og eventuel medicinsk behandling følger sundhedslovens regler og ikke denne kvalitetsstandard for social behandling efter servicelovens § 101.

## 6. Varighed

Indsatsens varighed fastsættes individuelt.

Som udgangspunkt varer socialfaglig behandling 6 måneder, men med mulighed for forlængelse.

## 7. Opfølgning

Vi modtager som udgangspunkt en skriftlig status på din behandling, hver 3. mdr. undervejs i bevillingsperioden, samt 14 dage inden bevillingen er ved at ophøre.

*Opfølgning efter afsluttet behandling*
Når du har afslutter et behandlingsforløb med status som færdigbehandlet, udskrevet til andet tilbud, udskrevet til hospital eller udskrevet med anden årsag, skal der følges op på din behandlingsplan senest en måned efter afsluttet behandling og igen seks måneder efter afsluttet behandling. Dette for at tilbyde dig hjælp tidligt i forløbet, hvis der er tilbagefald efter udskrivningen. Det aftales med dig, hvordan opfølgningen efter afsluttet behandlingsforløb, skal gennemføres, og denne aftale indskrives i din sag. Du vejledes også om at du har mulighed for at frabede dig denne opfølgning.

## 8. Leverandør

Lejre Kommune har ikke egne leverandører til stofbehandling. Du vil derfor altid blive visiteret til en ekstern leverandør. Ved ambulant behandling vil du som udgangspunkt blive visiteret til Center for Alkohol- og Stofbehandling, da vi har en samarbejdsaftale med dem. Der vil også være mulighed for at blive behandlet andet steds, hvis du har et særligt ønske herom

Stofbehandlingsstederne vi samarbejder med, skal være godkendt af socialtilsynet og stå opført på tilbudsportalen. Tilbudsportalen er en database over alle sociale tilbud, og det er lovpligtigt for sociale tilbud at registrere sig på portalen:

https://tilbudsportalen.dk/tilbudssoegning/landing/index

*Anonym behandling*
Lejre Kommune har en samarbejdsaftale med CAS i Roskilde, hvor du kan henvende dig for anonym behandling.

Anonym behandling er et tidsafgrænset behandlingsforløb, af kortere varighed. Anonym behandling omfatter ikke medicinsk behandling

*Ambulant-, dag- eller døgnbehandling*
Hvis du er blevet visiteret til enten ambulant behandling, dagbehandling eller døgnbehandling, kan du vælge at blive behandlet på et andet offentligt, eller godkendt privat behandlingstilbud af tilsvarende karakter end det som kommunen har anvist.

Det betyder, at hvis du for eksempel er blevet tilbudt dagbehandling på et behandlingssted, så kan du vælge et andet dagbehandlingssted, hvis stedet betragtes som relevant for dit behandlingsforløb.

Retten til at vælge et andet behandlingstilbud kan dog begrænses af hensyn til dig, hvis det vurderes at behandlingsstedet ikke kan levere den mest relevante behandling for dig (Serviceloven § 101 stk. 7).

*Kvalitetskrav til døgnbehandlingstilbud*
Lejre Kommune lægger vægt på følgende kvalitetskrav til døgnbehandlingstilbud:

- Tilsynsrapporten fra Socialtilsynet er uden betydende bemærkninger.
- Målgruppen er afgrænset og tydelig.
- Der anvendes evidensbaserede metoder i behandlingen.
- At personalet har tilstrækkelige kompetencer og erfaring i forhold til målgruppen.
- At tilbuddet samarbejder med dig og Lejre Kommune.

## 9. Overvågning af indsatsen

Lejre Kommune skal indberette oplysninger om din stofbehandling til de centrale registre på stofmisbrugsområdet. Indberetningen sker via Stofmisbrugsdatabasen (SMDB), som omfatter bl.a. ventetidsregisteret (VBGS) og DanRIS for ambulante misbrugsbehandlingssteder.

Indberetningen er lovpligtig efter de gældende regler om dataindberetning på stofmisbrugsområdet og bekendtgørelse om kommuners og regioners indberetning af oplysninger om lægesamtaler, lægelig stofmisbrugsbehandling, frit valg og integreret dobbeltdiagnosebehandling til Sundhedsdatastyrelsen.

Relevante links:

Hvis du vil klage / Lejre Kommune